

1948-02-06

AFSENDER

Johanne Christine Larsen

MODTAGER

Astrid Warberg-Goldschmidt

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Johannes Nicolaus Brønsted døde 17.

dec. 1947. Tornehave i Birkerød var

han og hans families hjem.

Afsendersted:

Lindøgaard

Afsenderinfo (lakstempel, adresse

m.m.):

Gårdens og byens navn er skrevet bag

på kuverten

Modtagersted:

Hareskov, Bakkevej 12

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuverten

Omtalte personer:

Edel -

- Agner

Alhed Marie Brønsted

Ellen Brønsted

Else Birgitte Brønsted

Johannes Nicolaus Brønsted

Louise Brønsted

Peter Oluf Brønsted

Thora Cohn

- Føge

Poul Gregersen

Ernst Hartmann

Joseph Haydn

Adolph Larsen

Andreas Larsen

Johannes Larsen

Peter Andreas Larsen

Else Larsen, Else, Andreas Larsens

kone

Jeppe Larsen, Pufs søn

Christine Mackie

Axel Müller

Lauritz Pedersen

Holger Rasmussen

Mads Rasmussen
Ane Talbot
Erik Warberg Larsen
Lise Warberg Larsen
Martin Warberg Larsen
Per Warberg Larsen

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, uden registreringsnummer

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave til Østfyns
Museer fra Laura Warberg Petersen

DOKUMENTINDHOLD

Johanne anbefaler Astrid at købe en større pipe.
Louise/Lugge er ramt hårdt af sorg efter mandens død. Johannes Larsen skal bo hos hende nogle dage i forbindelse med en udstillingsophængning. Måske skal Louise flytte ind i en af Tornehaves sidefløje.
Johanne og familien har haft selskab. Martin/Manse havde skudt en tjurhane, og man inviterede gæster og møblerede om. Johannes Larsen ville tidligt hjem, men resten af selskabet festede til ud på natten.
Peter og Martin/Manse har tapetseret og hængt billeder op.
Laura/Bibbe har været hjemme. Hun synger i kor - blandt andet Haydn - og har fået en flot selskabskjole til dette brug.
Familien har lært tyske Ernst Hartmann at kende.

TRANSSKRIFTION

[Håndskrevet på kuvertens forside:]

Fru A. Warberg Müller
Bakkevej 12
Hareskov

[Skrevet af ukendt:]

9' Febr. 1948.

besv. 22 Febr.

(næste Brev først - 6' Marts!)

1946-48

[Skrevet på kuvertens bagside:]

Lindøgd. Dræby Fyen

[I brevet:]

Lindøgaard

Fredag

[Tilføjet af ukendt:] 6/2-48

Kære lille Dis!

Tusind Tak for dit sidste Brev, der jo ikke, som du selv bemærkede, var slet saa glansfuldt som alle dine senere Breve ellers har været.
Tobaksmissèren er jo ret alvorlig, hvis du ikke kan vænne dig til Piben; mon ikke det vilde hjælpe, hvis du fik en lidt større Pipe, de bittesmaa er vist ikke saa gode at ryge af, og saa skulde du jo gerne finde noget meget mild Tobak, den - synes jeg - bider ikke saa meget paa Tungen som den fine Tobak, der næsten altid tillige er stærk. Jeg forstaar saa godt, at Savnet af Tobakshyggen maaske bliver det værste at undvære. - - Du tog lidt for tungt paa, at du ikke havde takket for Julebrevene - skidt med det,

men du forstaar, jeg vilde bare vide, om du havde faaet dem. - - At I har ondt ved at faa Pengene til at slaa til, er sandelig ikke underligt, gid I maa kunne klare det!

Lugge havde jeg Brev fra for ikke ret længe siden, et ganske lille et - Svarbrev -. Saa vidt jeg kunde se, er hun ikke kommen ret vidt endnu; hun kan slet ikke taale at se Mennesker endnu; kun en Fru - nej jeg har glemt Navnet - havde været hos hende en Eftermiddag, en hun staar meget nær. Las skulde ind til Kbhvn i Anledn. af hans Udstilling; de havde ringet og talt m. Bes, som jo stadig bor der, om Las maatte bo der, og det maatte han, jeg kan ikke vide, om det ikke skulde gøre hende lidt godt, Las med sit rolige Væsen - og Lugge ved jo godt, at der bag hans dagligdags Facon findes megen Varme og Medfølelse. Mornine har jeg haft en Del Breve fra siden Mag. døde, og hun skriver stadig om, hvor forfærdelig Lugge lider, jeg har været bange for, at det helt skulde knuse hende, men for Børnenes Skyld gør hun jo, hvad hun kan for at komme over det, Hun ved endnu ikke, hvor længe hun kan blive boende, det skal nu undersøges, om Sidelængen i Tornehave er god nok (solid nok, menes der vel) til at der kunde indrettes en Lejlighed til hende der, det vilde hun helst, skrev hun, bo alene i et lille Hus kunde da aldrig gaa i disse usikre forbandede Tider med alle de Forbrydere, som Krigen har affødt, der hitter paa alt muligt ondt. Ja, Dis, det er som et stadigt Tryk dette at tænke paa Lugges forfærdelige Sorg, bare hun dog kunde blive Menneske igen, baade for hendes egen, Børnenes og vi andres Skyld. Jeg har gaaet lidt alene med min Sorg over hende, godt at Mornine har skrevet lidt til mig. Elle har jeg ikke set siden Magisterens Død, kun

2.

talt een Gang med hende i Telefonen efter Juleferien; da sagde hun, at Lugge havde saa forfærdelige faa fysiske Kræfter.

Vi har egentlig haft en rørig Tid her; I Dag for en Uge siden havde vi Selskab. Manse havde nemlig skudt en Thurhane, da han i Julen var paa Båxhult, og Lysse havde givet ham den med hjem: saa vilde Manse have Dr. Agners og Lases herud at spise den, og du kan tro, det blev en Succés; de fik Silde- og Ostersnitter X først, dertil havde jeg givet ½ Flaske Snaps; saa Tjur og henkogt Fasan, Æbletrifli m. vores dejlige fede Flødeskum paa - de jublede over al den Fl.sk. Jeg havde været lidt ængstelig for om Lases og Agners, der aldrig før havde sets, kunde spænds sammen, men det gik fortræffeligt. Jeg havde lavet Stue i Havestuen, hvor Manse har Soveværelse, flyttet hans Dyne væk, saa Sengen blev en Ottoman, det store Gulvtæppe og Lænestolene flyttet derind, et lille lavt Bord med Tobaksanretn. foran Ottomanen, Tæppe foran, mit brogede Slumretæppe

hængt for Havedøren, Julelys i en Række paa Dragkisten – ja, da vi kom derind efter Bordet, og Edel havde tændt alle Lys, og Stuen var varm og helt gennemlun, saa var det aldeles henrivende

[Skrevet langs sidens venstre kant:]

X da vi gik til Bords og Las saa Snitterne paa sin Tallerken sagde han: H ["H" overstreget] sikke noget dejlig Mad!

saa jeg selv var helt imponeret af det. Ud paa Aftenen The her i Spisestuen, men saa vilde Las ogsaa hjem. Han var om Onsdagen kommen i Seng Kl. 4 ½ efter en Fødselsd. i Faaborg – Mads Rasmussens Søn fyldte 50. Godt gjort af en Mand paa 80. Bagefter festede vi videre med Doktorens, som begge er knusende søde; Fru A. havde en Sammenplantn. med til mig, som har staaet lige til i Dag: to røde Tulipaner, blaa Krokus m. 3 Blomster og gule Erantis, den har været henrivende. Søndagen før havde Manse, Tinge og Peter tapetseret her i Spisestuen, jeg er meget imponeret over Arbejdet, det er som en Fagmand har lavet det. Tapetet meget smukt fint grønstribet, meget lyst. Hele Mandagen hængte vi Billeder op – ja, det var da Manse, som gjorde det; jeg havde Køkkenarbejde, da Edel havde fri fra Søndag Middag til Tirsd. Morgen. Jeg synes, hun maa være bleven imponeret, da hun kom ind den Morgen, for alt var gjort rent og i Orden, Blomsterne bruset, alt paa Plads, Gulvet vasker og bonet og Væggene fulde af Kunst. Jeg havde ikke rørt en Finger ved det, Manse og Peter lavede det hele, men ikke eet Billede blev hængt op, uden at jeg blev klar ["klar" overstreget] kaldt ind for at afgive min Kendelse.

3.

Manse sætter i det hele taget og i alle Forhold megen Pris paa min Dom og Mening, det kvæger mig meget; han er i det hele taget saa umaadelig sød imod mig, og altsaa ogsaa anerkendende; naar man gaar i sit 75de Aar, maa man vist ikke undlade at sætte Pris paa det og det gør jeg ogsaa. Vi har haft Bibbe hjemme et Par Dage; hun kom Onsd. Aften ved 9 Tiden og vi havde saadan en hyggelig Aften med hende; trods al hendes Lykke m. Lauritz længes hun efter os og Lindøgd. og hun var saa glad over at være her hos os. Hun kan desværre saa daarlig holde til saa tit at komme sent i Seng; hvad de har haft af Koncerter, Prøver, Sammenkomster, Jubilæumshistorien! ja, jeg kunde slet ikke følge med i det. Hun har faaet en pragtfuld Selskabskjole, lang, sort, vid, nedringet, sort Silke; de skulde forleden til Odense, hvor Aarstiderne af Haydn gik, Bibbe sang i Koret. Der saa vi Kjolen, da de kom efter Manse, som de havde inviteret; jeg skulde ogsaa have været med og sørgede over ikke at kunne; jeg gik med Tøffel p.Gr.a en betændt Ligtorn, Fanden staa i den! Bibbe saa henrivende ud i

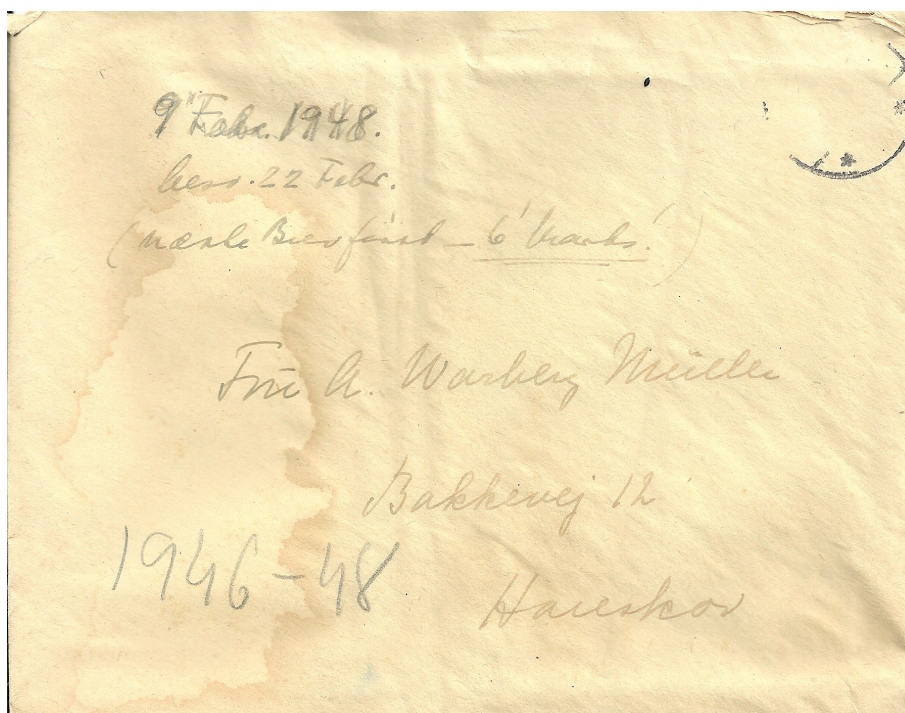
den Robe, og saa har hun faaet en Frakke med Sølvræv, hun er ikke billig! Hen paa Eftermiddagen næste Dag gik hun og Lise, som Agraren havde hentet om Morgenen ned til Lindø, hvor hun skulde dyrke dem Resten af Dagen det var neml. Pers Fødselsdag, og Per er jo Bibbes Yndling. Næste Dag over Middag ["over Middag" indsat over linjen] kørte Peter hende hjem paa sin Motorcycle; du kan tro, det var dejligt at have hende. Vi har dyrket en lille Tysker Ernst Hartmann, som Manse og Poul Gregersen havde truffet nede ved Havnen; Manse inviterede ham til Middag i Søndags og saa kom han igen Tirsd. Aften (Peter hentede ham) du kan tro, det var en straalende glad lille Tysker, som Peter kom ned, vi havde været gode imod ham, og han fortalte mig, at han syntes, han havde lært saa meget af os ved Samtalerne med os; de Tyskere skal jo have Sandheden at vide fra andre, i deres Hjemland faar de den saavist ikke at vide; ingen af hans Kammerater vil indrømme at Tyskland selv var Skyld i Krigen, sagde han, men han selv begyndte at forstaa det. Han var Lægesøn fra Bremen, af Officersfamilie.

Lørdag Nu maa jeg se at faa dette færdigt. Jeg skal nok sørge for Plads til os i Nyborg; mon den Tur virkelig skulde blive til noget, det mener altsaa Fru Føge, jeg har ellers haft mine Tvivl. Jeg tror nu ikke, det bliver svært at skaffe Plads først i Maj, Sommerferien er jo noget ganske andet, men der er næppe mange paa den Tid, hvor vi vil være der.

Gid det nu maa gaa bedre med alle dine Genvordigheder lille Dis! Hils Axel og vær selv hilset fra din Junge.

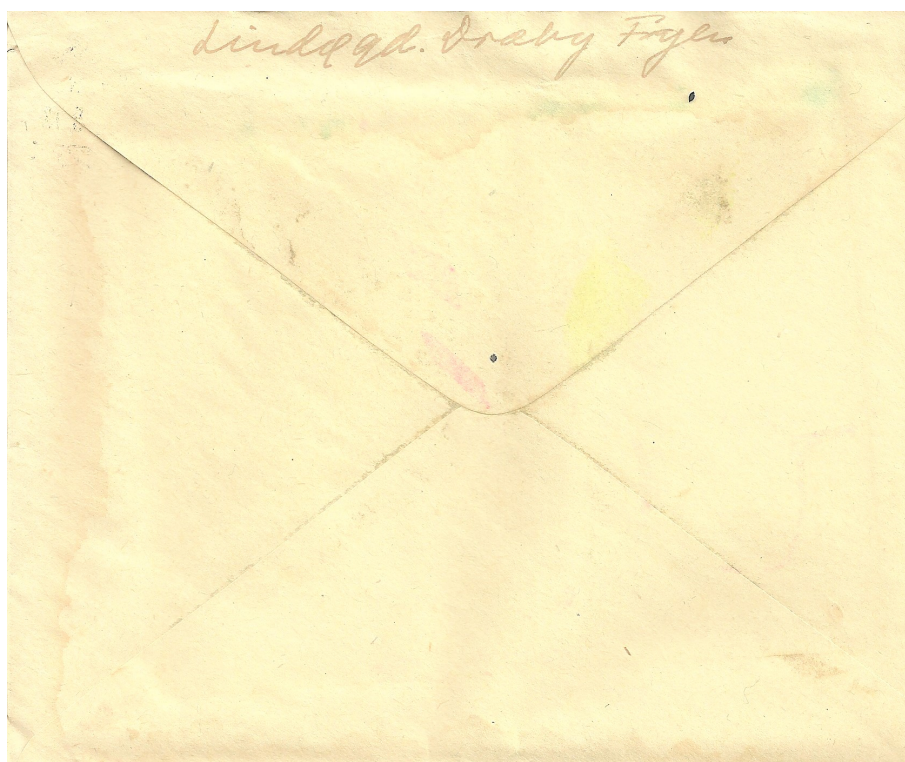
[Skrevet langs venstre kant på s6:]

Tirsd. Aften sad vi og snakkede med Tyskeren til halv 1; du skulde have hørt mit Sprog, halv tysk og halv engelsk – som han taler; vi lod ham tale Tysk og svarede paa Engelsk, det gik stolt.



**KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE**

NY CARLSBERGFONDET



Lindesgravt

Frederik 12-78

Kære lille Mio!

Tusind Tak for dit sidste Brev, der jo ikke, som det
selv bemærketh, var det saa glansfuldt som alle
dine andre Breve eller har været. Takke mig selv
er jo ret alvorlig, hvis du ikke kan komme dig til
Piben, men ikke det lidt ligalge, hvis du fik en
lille større Pibe, de villesmaa er vist ikke saa gdt
at ryge af, og saa skulde du jo gerne finde noget
meget mildt Tabak, den - synes jo - bliver ikke saa
meget paa Tungen som den fine Tabak, der ender
altid billig er stærk. Jeg forstaa saa gdt, at Raadet
af Tabakslaggen maaske bliver det værste at
undvære. -- Du tog lidt for tungt paa, at du
ikke havde takket for flere brevene - skilt med det,
men du forstaaer, jo vilde bare vide, om du havde
faaet dem. -- At I har endt ved at paa Tungen
vil at staa til, er sandelig ikke underligt, git
I maas kunne klare det!

Du har haft jo Brev paa for ikke ret lange
siden, et ganske lille et-Svarbrev. Saa vilst
jo kunde se, er him ikke kommen ret vidt
endnu; him kan det ikke taale at se Men-
nesken endnu. Him er Fri - mig; jo har et lemt
Naarst - langt vædet ha hende en øflernidde,
er him staa meget nær. Saa skulde ind
til Klæben. i Aulden. at hans Udskillelse d.

hant. ringet q tall m. Bes, som jo stadig har
der, an das maatte lo den, q det maatte han,
jo kan ikke vide, an det ikke skulde gaa hende
litt godt, das mit vil selig Varen - q troge mit
jo godt, at den har hans daglig dags Faem finde
smegen Varme q Medfaldet. Mornius har jo
kraft en del Brevne fra siden Mag. døde, q hven
skriver stadig an, hvor forfardel; dugge hiden,
jo kan vedret haage for, at det best skulde kunne
kunde, men for Børnens Skyld qis liden jo, hvad
liden kan for at komme over det. Hven ved
endnu ikke, hvor længe hven kan blive hende,
det skal nu undersøge, an Tidensagen i Torne
have er got nok (sagt nok, mener den vel) for at
den kunde indrette en Lejlighed til hende den,
det vilde hven helst, skree hven, so alene i et
lille Hüs kunde da aldrig gaa i disse usikre
forbandede Tider smit alle de Forbyden, som Præst
har affødt, den vilde paa all mestigt ondt.
Ja, tis, det er som et stadig Fryk dette at
tanke paa dugges forfardelige Sorg, hane hven
dog kunde blive Menneske igen, baade for
hendes egen, Børnens q, si andres Skyld.
Jeg har gaald litt alene mit min Sorg over hende,
gott at Mornius har skrevet litt til mig. I alle
har jo ikke set siden Magistrens død, hven

2.

x da vi gik til Børn og saa saa smukke fra sin Tallede
da de kom: et lille barn og et stort

alt een Gang med hende i Telefonen efter
preleferien, da sagde hende, at hunge havde saa
forpandede; saa pipsiske kuffer.

Vi har egentlig haft en rigtig tid her, i dag for
en uge siden havde vi Plakat. Manse havde
nemlig skudt en Tjurhane, da han i juleen
var paa Bækket, og dogge havde givet ham
den med hjem, saa ville Manse have Dr. Bygers
og dases herint at spise den, og der kom tro, det
blev en Siisio, da fik Lilde og Bøkesmidte først,
derfor havde vi givet $\frac{1}{2}$ Flaske Snaps; saa
Tjur og henkogt Fasan, Oblertripli m. vores dejlig
Lede Flødeskum paa - de julebrøder var at den H. sk.
jeg havde været lidt angstelig for an dases og
Bygers, der aldrig for havde set, kunde spands
sammen, men det gik fortræffelig, T. p. havde
blevet Stue i Haveskoven, hvor Manse har
Soveraerie, flyttet hans Byger nok, saa Luge
blev en Ottoman, det store Gulerkappe og
Laverstolene flyttet derint, et lille laot Bord
med Takaks auretn. Foran Ottomaneu, Tappe
foran, med bragede Plummerkappe hangt for
Havedøren, julelys i en Rakke paa Brøgstuen
— ja, da vi kom derint efter Bordet, og Edel
havde hørt alle dyg, og Stuen var varm og
helt gemmenstemt, saa var det aldeles herme.

saar j selv var helt imponeret af det. Ud for
Apteren The her i Spirestuen, men saa vide
Lad ogsaa ligen. Han var en Amdagen kommen
i Seng kl 7½ efter en Fildod. i Faaborg - med
Paa museens Samfund 50. G. H. gjorde af en
mand paa 80. Bagefter sekede vi videre med
Daktorens, som begge er knuiseude Side; Frøh.
haude en Sammenplanten med til mig, som
han staaet lig til i dag: to side Tulipauer, bla
Krokus m. 3 Blomster og gule Crantio, den har
næst heurivende. Søndagen for haude Maane
Ting a Peter Papetslet her i Spirestuen; j er
meget imponeret over Arbejdet, der er saerlig
Fajmand haude lavet det. Tapetet meget smukt
find grønstriket, meget lyst. Helt Mandagen
brugte vi Billeden G. - ja, det var da Maane,
som gjorde det; j haude Køkkenarbejde, da Edel
haude fri fra Søndag Middag til Tirsd. Morgen.
Jeg synes, him maa være bleven imponeret, da
himm kom ind den Morgen, for alt var gjort
rent og i Orden, Blomstene brændt, alt paa
Plads, Gulvet vasket og bonet og Væggene færdige
af Kunst. Jeg haude ikke rørt en Finger ved
det, Maane og Peter lavet det hele, men ikke
et Billede blev haent G. uden at j blev
kaldt ind for at afgive min Hædelse.

Manne sætte i det hele taget og i alle Forhold
migen Pris paa min Sam og Mening, det
kædte mig meget; han er i det hele tagt saa
umiddelbart sit imod mig, og altsaa ogsaa an-
erkjendende, naar man gaar i sit 45^{te} Aar
maa man vist ikke undlade at sætte Pris
paa det og det gør jeg ogsaa.

Vi har haft Bibbe hjemme et Par Dage; Hm
kom Bivod. Efter et 9 Tidens og vi havde saadan
en hyggelig Aften med hende; trods al hendes
rykke m. Lauritsen længe hørte efter sig dindpge.
Hm var saa glad over at være hos os. Hun var
desværre saa daarligt holdt til saa tit at komme
sent i Sen; hvad de har haft af Konserter,
Præer, Sammenkomster, fejlsidens historier!
Ja, jeg kunde slet ikke følge med i det. Hm var
paast en pragtfuld Selokals kjole, lang, sort,
vid, nedringlet, sort silke; de skulde forleden
til Odense, hvor Karstidene af Hagde gik,
Bibbe sang i Koret, da saa vi Kjolen, da de kom
efter Manne, som de havde misseet; jeg skulde
ogsaa have været med og sørget over ikke at
komme; jeg gik med Tæffel p. G. a. en betændt
Ligform, Fanden staa i den! Bibbe saa
huvrivende ud i den Robe, og saa var hørte paast
en Siakke med Sølvros, hm er ikke billig!

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Men paa Eft. Middagen næste Dag gik hien og disse,
 tan Agraven havde kendt om Morgeens ved til
 Lindg, hvor hien skulde dyrke den Resten af Dagen
 det var nemlig Per Falck's Dag, og Per er jo Pikkens
 Yndling. Næste Dag ^{over Middag} hørte Peter hende siem paa sin
 Motorcykel; du kan tro, det var dejligt at have hende.
 Vi har dyrket en lille Tykke Ernst Hartmann,
 som Maase og Poul Gregersen havde truffet ved ved
 Haavnen; Maase inviterede ham til Middag i Søndergaard,
 og saa kan han igen Tirsd. Aften (Peter henkter ham)
 du kan tro, det var en straalende glad lille Tykke,
 tan Peter kan siet, vi havde været godt imod Maase
 han fortælle mig, at han syntes, han havde lært sig
 meget af og ved Samtalene med os; de Tykkere skal
 jo have Sandheden at vide fra andre, i deres Hjemland
 faar de den saarvis ikke at vide; ingen af dem kan man
 sige vil indrømme at Tykkeland selv var i Skyld i Krigen;
 sagde han, men han selv begynte at fortælle det. Han var
 Lejersøn fra Bremen - af Officierfamilie.
 Døndag Nu maa jeg se at faa dette færdigt. Jeg skal nok
 sørge for Plato til os i Nyborg; men den Tur virkel; skuede
 blive til noget, det mener altsaa Fri Føje, ja han
 ellers haft mine Trivl. Jeg tror nu ikke, det bliver
 svært at skaffe Plato først i Maj, Sommerværten
 er jo noget ganske andet, men der er næppe magt
 paa den Tid, hvor vi vil være der.
 Gid det nu maa gå bedst med alle dine Genstande
 lille No! Hils Axel & den søde lillesøn fra din Fætter.

Trind. Aften det sig om Maase med Tykkere
 højt med Per og Maase hørte højt og sige
 Maase og Gregersen hørte højt og sige
 Maase og Gregersen hørte højt og sige